

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

A Study of Current Conditions, Desirable Conditions, and Needs Assessment of Curriculum Management to Promote Vocational Skills in the Digital Age for Students in Educational Opportunity Expansion Schools.

ทอฝัน สุธะสอน^{1*}, ภัทรมนัส ศรีตระกูล² และ สubin พรเวียง³

Torfun Suyason^{1*}, Phattharamanat Sritrakul² and Suban Pornwiang³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Graduate student, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Chiang Mai University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² Assistant Professor, Department of Educational Foundations and Development, Faculty of Education, Chiang Mai University.

³ รองศาสตราจารย์, ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ Associate Professor, Department of Educational Foundations and Development, Faculty of Education, Chiang Mai University.

* Corresponding author, E-mail: torfun_s@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 20 โรงเรียน รวม 60 คน โดยคัดเลือกโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ 1 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองรายคู่ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) ของ (วงศ์นิจ วิรัตน์, 2547)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาพรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.85, S.D.=0.77) ภาพรวมของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=0.63) และ PNI_{Modified}=0.22 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล 5 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การกำหนดทรัพยากรของ

หลักสูตร และ 5) การประเมินผลการใช้หลักสูตร เมื่อนำองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ มาจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ต้องได้รับการส่งเสริม คือ การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร โดยภาพรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.84, S.D.=0.72) ภาพรวมของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.46, S.D.=0.71) และ $PNI_{Modified}$ =0.30 ดังนั้น จึงควรมีกระบวนการสนับสนุนทรัพยากรของหลักสูตรให้เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตร, การบริหารหลักสูตร, ทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล, นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the current conditions, desirable conditions, and needs assessment of curriculum management to promote vocational skills in the digital age for students in educational opportunity expansion schools. This study employed a survey research design for needs assessment. The sample consisted of 60 school administrators, academic teachers, and career and technology teachers from 20 educational opportunity expansion schools under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 in the 2025 academic year, selected by purposive sampling (3 persons per school). Data were collected using a dual-response format questionnaire with a reliability coefficient (Cronbach's Alpha) of 0.97. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) developed by Wongvanich (2004).

The findings revealed that the overall current state of curriculum management to promote vocational skills in the digital age was at a high level ($\bar{X}$ =3.85, S.D.=0.77), while the overall desirable conditions were at a highest level ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=0.63), with a $PNI_{Modified}$ =0.22. When considering the five components of curriculum management 1) Curriculum Structuring, 2) Appointment of Curriculum Management Committees, 3) Curriculum Implementation Planning, 4) Curriculum Resource Allocation and 5) Curriculum Evaluation, it was found that "Curriculum Resource Allocation" was the highest priority for development. For this component, the current state was at a high level ($\bar{X}$ =3.84, S.D.=0.72), a desirable state at a high level ($\bar{X}$ =4.46, S.D.=0.71), resulting in a $PNI_{Modified}$ =0.30. Consequently, the school should enhance its curriculum resource support processes.

Keywords: Needs Assessment of Curriculum Management, Curriculum Management, Vocational Skills in the Digital Age, Educational Opportunity Expansion School Students.

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนผ่านที่รวดเร็ว ผันผวน ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในหลากหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคมนาคม ด้านการเงิน ด้านการแพทย์ และด้านการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งการเตรียมความพร้อมของกำลังคนภายในประเทศ ให้สามารถเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทักษะอาชีพที่ยั่งยืน (Sustainable Career Skills) ซึ่งเป็นทักษะที่ไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบัน แต่ยังสามารถปรับตัวและพัฒนาต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต รวมถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ที่ประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน ทักษะการคิด และทักษะการดำรงชีวิต

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทย กล่าวคือ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ หนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ต้องเร่งขับเคลื่อน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนภายในประเทศไทยด้วยการศึกษา สามารถช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของคนภายในประเทศให้เป็น "คนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21" โดยเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา (All for Education) ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าภายหลังจากผู้เรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนมีความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน/อาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (SDGs 2030) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ทักษะอาชีพ (Career Skills) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) สถานศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยอาศัยการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมทั้งการสร้าง การใช้ การประเมิน และการปรับปรุงหลักสูตร (ชนินทร์พร อินลือ, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และพูนชัย ยาวีราช, 2564) เพื่อให้ตอบสนองต่อความถนัดของผู้เรียนและตลาดแรงงาน โดยมีผู้บริหารและครูเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่มุ่งสนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะอาชีพเพื่อพึ่งพาตนเองได้ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ทั้ง 4 อำเภอ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและเป็นพื้นที่แห่งความหวังสำหรับนักเรียน ในชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2567) จากรายงานแผนพัฒนาการศึกษา ประถมศึกษาลำพูนเขต 1 ประจำปี 2566 -2570 พบความท้าทายหลากหลายด้าน ทั้งความแตกต่างทางชาติพันธุ์และข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับข้อมูลปี 2565-2567 ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพสูงกว่าสายสามัญข้อมูลเหล่านี้ สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ตามความถนัด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีในปัจจุบัน

สภาพปัญหาสำคัญของโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่ดังกล่าว พบว่ายังขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะครูที่มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดทักษะปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับโลกการทำงานจริง (Break Through Providence, 2567) ข้อจำกัดดังกล่าวยังรวมถึงงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2566) ตลอดจนการขาดแคลนเครือข่ายสถานประกอบการที่จะมารองรับการฝึกประสบการณ์ ในสถานการณ์จริงปัจจัยเหล่านี้ ส่งผลให้การบริหารจัดการหลักสูตรยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและเทคโนโลยียุคใหม่ได้อย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนเสียโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นต่อการปรับตัวและดำรงชีวิตในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเยาวชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งพัฒนาทั้งทักษะพื้นฐานและการพึ่งพาตนเอง เพื่อเป็นรากฐานในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อจะเป็นข้อมูลที่น่าสนใจมาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่ สอดคล้องกับบริบทและความถนัดของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

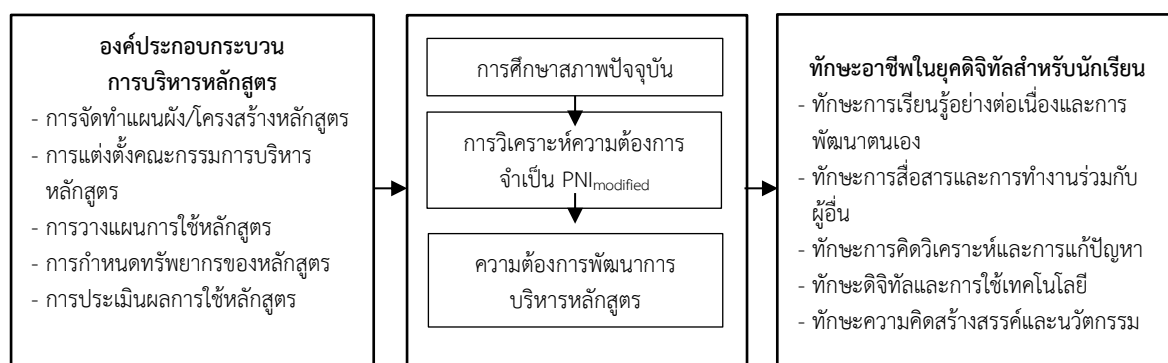
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตร ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดจาก 2 แนวคิดหลัก ดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร และ 5) การประเมินผลการใช้หลักสูตร สันเคราะห์จากแนวคิดของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563) และมารุต พัฒผล (2562) แนวคิดที่ 2 ทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียน สันเคราะห์จากแนวคิดของ พานิช (2555) และกรอบ Partnership for 21st Century Learning (P21) ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการพัฒนาตนเอง 2) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา 4) ทักษะดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยี และ 5) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพปัจจุบัน โดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ของ วงศ์นิจ วิรัตน์ (2547) เพื่อระบุประเด็นสำคัญในการบริหารหลักสูตร เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Survey Research) กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งหมด 20 โรงเรียน รวม 60 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองรายคู่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล ครอบคลุม 5 องค์ประกอบ

ใช้มาตรประเมินค่า 5 ระดับ (Likert Scale) และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.50–5.00 = มากที่สุด, 3.50–4.49 = มาก, 2.50–3.49 = ปานกลาง, 1.50–2.49 = น้อย, 1.00–1.49 = น้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่า IOC ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00 (ค่าเฉลี่ย IOC = 0.82) และมีการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลส่วนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 60) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.33 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.00 และดำรงตำแหน่งครูผู้สอน ร้อยละ 60.00

สภาพปัจจุบัน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

รายการ	สภาพปัจจุบัน(D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร	3.84	0.76	มาก	4.51	0.58	มากที่สุด	0.22	3
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	3.91	0.85	มาก	4.43	0.68	มาก	0.18	4
3. การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.99	0.70	มาก	4.55	0.56	มากที่สุด	0.18	4
4. การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร	3.66	0.81	มาก	4.46	0.71	มาก	0.30	1
5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.84	0.72	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	0.23	2
รวม	3.85	0.77	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	0.22	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.77) สะท้อนว่าโรงเรียนขยายโอกาสมีความพยายามในการดำเนินงานตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวางแผนการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.85) การประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.72) การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.76) และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.81) สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรเชี่ยวชาญ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลในพื้นที่ห่างไกล

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.63) สะท้อนว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังสูงในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคาดหวังสูงสุด คือ การประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ การวางแผนการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56) การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.71) และด้านที่มีความคาดหวังต่ำสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.68) เมื่อวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ระหว่างสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพปัจจุบัน โดยใช้ค่า PNI Modified พบว่า ด้านที่มีช่องว่างกว้างที่สุดและต้องการพัฒนาเร่งด่วนที่สุด คือ การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร (PNI Modified = 0.30) รองลงมา คือ การประเมินผลการใช้หลักสูตร (PNI Modified = 0.23) การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร (PNI Modified = 0.22) และการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและการวางแผนการใช้หลักสูตรมีช่องว่างน้อยที่สุด (PNI Modified = 0.18)

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.77) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ "การวางแผนการใช้หลักสูตร" ($\bar{X} = 3.99$) สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน มีการสร้างความตระหนักและทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากรอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563) ที่กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นการดำเนินการในการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด พบว่า การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.66$) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า สภาพบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการเข้าถึงยากลำบาก เช่น อำเภอป่าซาง อำเภอแม่ทา และอำเภอบ้านธิ ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขา โรงเรียนเหล่านี้เผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ที่ทันสมัยสำหรับการฝึกปฏิบัติงานอาชีพ รวมถึงความขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทักษะอาชีพและเทคโนโลยีดิจิทัล อีกทั้งปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น เนื่องจากครูไม่เพียงพอต่อจำนวนชั้นเรียน ส่งผลให้การจัดสรรและการกำหนดทรัพยากรเพื่อขับเคลื่อนหลักสูตรทักษะดิจิทัลไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับรายงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2566) ที่ระบุว่าโรงเรียนขยายโอกาสมีความท้าทายอย่างยิ่งในเรื่องทรัพยากรที่จำกัด

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมมีความคาดหวังให้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.63) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในทุกมิติ ของตลาดแรงงาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคาดหวังสูงสุด คือ "การประเมินผล การใช้หลักสูตร" ($\bar{X} = 4.58$) อภิปรายผลได้ว่า ในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) การประเมินผลไม่สามารถหยุดอยู่เพียงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแบบดั้งเดิมได้ แต่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบอย่างแท้จริง ว่าผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะดิจิทัล และทักษะความคิดสร้างสรรค์ หรือไม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2564) ที่เน้นย้ำถึงการกำกับดูแลคุณภาพ การนิเทศติดตาม และการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ จบแล้ว, พูนชัย ยาวีราช, และประเวศ เวชชะ (2568) ที่พบว่า การประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญสูงสุดในการนำไปสู่การปรับปรุง และพัฒนากลยุทธ์ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21

ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เมื่อนำค่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) พบว่า ภาพรวมมีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.22 โดยสามารถจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย และนำมาอภิปรายผลเชิงลึกได้ดังนี้ ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร (PNI = 0.30) ประเด็นนี้ เป็นช่องว่าง (Gap) ที่กว้างที่สุดและต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วนที่สุด อภิปรายได้ว่า การที่นักเรียน จะเกิด "ทักษะดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยี" (Digital Age Skills) ซึ่งครอบคลุมถึงการใช้งานคอมพิวเตอร์ การรู้เท่าทันสื่อ และการใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพึ่งพาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และสื่อดิจิทัลที่ทันสมัย แต่ด้วยบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสที่มีข้อจำกัดทางกายภาพและงบประมาณ ทำให้การกำหนดทรัพยากรเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในทางปฏิบัติแต่กลับมีความสำคัญสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ มาร์ุต พัฒนาผล (2562) ที่ชี้ให้เห็นว่าการกำหนด

ทรัพยากรของหลักสูตรเป็นปัจจัยทางการบริหารที่คอยสนับสนุนให้กรอบการพัฒนาผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสที่ขาดแคลนสถานประกอบการในพื้นที่สำหรับให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์จริง สถานศึกษาจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องหารูปแบบการจัดสรรทรัพยากรแบบใหม่ เช่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) การใช้สื่อการสอนทางไกล หรือ การระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและชุมชน (All for Education) ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและขจัดเขตทรัพยากรที่ขาดแคลน ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 การประเมินผลการใช้หลักสูตร (PNI = 0.23) อภิปรายได้ว่า สถานศึกษาตระหนักดีว่าการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ไม่สามารถใช้วิธีการทดสอบด้วยกระดาษและปากกาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) ซึ่งมีความซับซ้อน โรงเรียนจึงต้องการระบบและกลไกในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรที่ชัดเจน เชื่อถือได้ เพื่อสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ว่าหลักสูตรที่ใช้สามารถยกระดับทักษะการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้จริงหรือไม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภวารีย์ สิงโสม และสินธะวา คามดิษฐ์ (2566) ที่ใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) ในการบริหารหลักสูตร โดยชี้ว่าขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) เป็นกลไกสำคัญ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาแผน (Act) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันทยา เฟ็งแจ่ม, ประวิต เอราวรรณ์, และวรภัฏญ์ พรหมสัมฤทธิ์ (2567) ที่เสนอแนะว่าด้านการตรวจสอบ ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยมีหลักฐานร่องรอยการนิเทศอย่างชัดเจน ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 การจัดทำแผนผัง/โครงสร้างหลักสูตร (PNI = 0.22) อภิปรายได้ว่า โครงสร้างหลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียว (Blueprint) ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษา การที่บริบทของโลกการทำงานและตลาดแรงงานเปลี่ยนไปอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (The Future of Jobs) ทำให้โครงสร้างหลักสูตรแบบเดิมที่แยกรายวิชาขาดออกจากกันอาจไม่ตอบโจทย์ทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ สถานศึกษาจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องรื้อถอนกรอบเดิม และจัดทำโครงสร้างเนื้อหาวิชาที่ "บูรณาการ" (Integration) ทักษะอาชีพลงไป โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบ "คละชั้น" (Multi-grade teaching) โครงสร้างหลักสูตรจึงต้องมีความยืดหยุ่นสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์, ปรีชาโชติ หมัดอาซัง, และกมลมาลย์ วิจารณ์เศรษฐสิน (2566) ที่ระบุว่า สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่น มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติจริง และบูรณาการทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมส่งเสริมทักษะอาชีพ ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และการวางแผนการใช้หลักสูตร (PNI = 0.18) แม้ว่าทั้งสองด้านนี้จะมีค่าความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับรั้งท้าย แต่มีได้หมายความว่าไม่มีความสำคัญ หากแต่อภิปรายได้ว่า สถานศึกษาในปัจจุบันมีโครงสร้างการแต่งตั้งคณะกรรมการและการวางแผนการทำงานที่เป็นรูปธรรมอยู่แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563) ที่ชี้ว่าการวางแผนใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ และการศึกษาของ ประเวศ เวชชะ (2562) ที่เน้นว่าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องมีบทบาทในการนิเทศกำกับติดตาม ในยุคดิจิทัล การวางแผนและการทำงานของคณะกรรมการจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ จากการทำงานเฉพาะบุคลากรภายในโรงเรียนไปสู่การดึง "ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ" "ปราชญ์ชาวบ้าน" หรือ "สถานประกอบการ" เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างแท้จริง เพื่อช่วยวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านนี้มีค่าสูงสุด ผู้บริหารจึงควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน ชุมชน และสถานประกอบการในพื้นที่ เพื่อระดมทรัพยากรและสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการประเมินผลแบบ Authentic Assessment ที่สามารถวัดทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง รวมถึงการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและบูรณาการทักษะอาชีพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลลัพธ์ของการนำแนวทางการบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไปใช้ได้อย่างไรบ้าง และมีปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรในแต่ละด้าน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในขอบข่ายประชากรขนาดใหญ่ขึ้นโดยขยายไปยังจังหวัดอื่น ในภาคเหนือหรือโรงเรียนขยายโอกาสทั่วประเทศ เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดอยู่ที่การกำหนดทรัพยากรหลักสูตรและการประเมินผล ซึ่งอาจเป็นปัญหาร่วมในบริบทอื่น ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพครู การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ทักษะอาชีพในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี 2566. กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.

ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2564). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและสมรรถนะผู้เรียนในยุคดิจิทัลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา. วารสารวิชาการการศึกษา, 12(2), 23-35.

ชนินทร์พร อินลือ, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, และพูนชัย ยาวีราช. (2564). แนวทางการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ปณิสยา เพ็งแจ่ม, ประวีต เอรารวรรณ์, และวรภักดิ์ พรหมสัมฤทธิ์. (2567). แนวทางการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษา ในจังหวัดเลย. วารสารวิจัยและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ประเวศ เวชชะ. (2562). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 5). เชียงราย. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์, ปรีชาโชติ หมดอาชัง, และกมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน. (2566). แนวทางการพัฒนาทักษะ อาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วารสารวิจัยและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มนสิช สิทธิสมบุญ. (2563). การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 9(2), 176–188.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. สืบค้นจาก https://oer.learn.in.th/search_detail/result/159483
- วงศ์นิจ วิรัตน์. (2547). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศุภวารีย์ สิงโสม, และสินธะวา คามดิษฐ์. (2566). แนวทางการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อส่งเสริม ทักษะอาชีพของนักเรียนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมฐานความรู้. วารสารครุศาสตร์สวนสุนันทา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2567). รายงานสภาพปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านในโรงเรียนขยายโอกาส. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. (2567). แผนพัฒนาการศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ประจำปี 2566–2570. ลำพูน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อรอนงค์ จบแล้ว, พูนชัย ยาวีราช, และประเวศ เวชชะ. (2568). กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรที่ส่งเสริม ทักษะ อาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเชียงราย. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่ง ประเทศไทย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Break Through Providence. (2024). Strategic report on digital skills and critical thinking for student career success in the 21st century: Empowering future leaders through educational excellence. Rhode Island: Break Through Providence Organization.
- Panich, W. (2012). Ways to create learning for pupils in the 21st century (3rd ed.). Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation.
- Wongvanich, S. (2004). Needs assessment research. Bangkok: Chulalongkorn University Press.